

bústies en les quals havia decocció de herbes --- en semblant de letovari --- a la fi: que lo hom fugí ab gran còpia de aur que'l rey li havia comanat per tal que lo muntiplicàs: car cuydave's que lo *coffit* qui ere en les bústies, hagués virtut per la qual l'aur muntiplicàs en la fornal», *Merav.*, NCl. II, 83. —
 3 En la documentació rossellonesa el substantiu *confit* és ja ben antic: en dos docs. de 1317 i sengles de 1352, 1385 i 1389, *InvLC*. — 4 «Quant lo rey Karles sabé que les sues galees eren *desconfites*, lo molt irat, e majorment com 14 galees n'agren *desconfites*» (§ 99; NCl. III, 126.22, 23). — 5 En realitat com que l'it. *sconfitta* és tan contrari a la fonètica històrica italiana com conforme a la nostra, en lloc de fer equilibris per explicar-ho, no entenc per què no s'ha d'admetre que és un manlleu fet a la llengua dels seus vencedors en les batalles de Salerno, Calàbria, Messina, etc., on apareix molt abans que en la d'ells. És possible que això pugui coure als ex-paladins del Mussolini de l'Ebre i Guadalajara, però ara que ja fa 35 anys que uns italians millors van penjar-lo de cap per avall... —
 6 Un verb **desconfitar* que van usar esporàdicament alguns puristes, aficionats a la filologia, a princ. S. XX, no ha existit mai, com va denunciar P. Fabra, en una *Conversa Filològica*: era un malentès dels participis *desconfita*, *disconfit*.

Conflagració, V. *flairar* *Conflicte*, V. *afligir* *Conflinga* (cerd., BDC II, 52, o ross.), de la família de *fringar*, *fringaire* (dissim. en *flingaire*) amb la inicial de *consòrcia/consorxa* *Confluència*, *confluent*, *confluir*, V. *fluir* *Confondre*, V. *fondre* *Conformació*, *conformança*, *conformar*, *conforme*, *conformista*, *conformatit*, V. *forma* *Confort*, *confortable*, *confortació*, *confortador*, *confortant*, *confortar*, V. *fort* *Confós*, V. *fondre* *Confrare*, *confraria*, *confraternitat*, *confraternitzar*, V. *frare* *Confronta*, *confrontació*, *confrontant*, *confrontar*, V. *front* *Conjugir*, V. *fugir* *Confús*, *confusible*, *confusió*, *confusionari*, V. *fondre* *Confutació*, *confutar*, V. *refutar* *Congelació*, *-elament*, *congelar*, *congelat*, V. *gel* *Congeminar*, V. *gemin* *Congènere*, V. *gènere* *Congenial*, *congeniar*, V. *geni* *Congènit*, V. *engendrar* *Congest*, *congesta*, *congestió*, *congestionar*, *congestiu*, V. *gest* *Conglaç*, *conglàçar*, V. *conglat* i *glaç*

CONGLAT o *conglatada*, mots comarcals de la zona pirinenca Cerdanya-Camprodon, també cat. ant. CONGLAP i oc. ant. CONGLAPI 'caramell', 'tros de gebre', 'fred, gelor', paraules rares l'una i l'altra en les dues llengües, i d'origen incert: com que les formes en *-pi* i en *-t* no s'explicarien pel ll. GLACIES, potser vénen d'un mot pre-romà indoeuropeu, de formació terminal doble KON-GLABH-TO/KON-GLABH-IO-, pertanyent a l'arrel indoeuropea GLEBH/GLOBH 'conglomerar', 'aglevar'; cf. pol. *globić* 'aglomerar', lit. *glóbtii*, *glébtii* 'abraçar', rus *glýba* 'terròs, gleva, bloc', ll. *globus*, *glēba*, escand. ant. *klubba* 'porra' (> angl. mod. *club*), nor. *klabb* 'grumoll o terròs indissoluble'; el

serbo-croat *zglóbbiti* 'ajuntar, aplegar' suposa un paleoeslau *sū-glóbbiti*, que és la correspondència fonètica d'un indoeur. KY-GLOBH-, el qual seria la base normal d'una formació sorotàptica KON-GLABH-, de la qual s'haurien tret els dos derivats KONGLABHTO- i KONGLAP(H)IO-. □ 1.ª doc.: *conglap* apareix ja en un text medieval català; *conglapi* oc., c. 1200, Raimbaut d'Aurenga; *conglat* i *conglatada* modernament.

Conglat és encara ben viu a la vall de Camprodon per a un caramell de glaç (informe de Mn. Julià Pascual, rector de Vilallonga, bon observador que hi ha viscut tota la vida¹ i que no tenia coneixement de l'existència dels mots relacionats, que estudiem); notícia espontània de 1970. El narrador i prosista Antoni Cayrol («P. J. Cerdà, *Contalles Cerd.*», 47) que reflecteix el llenguatge de Sallagosa i Alta Cerdanya, usa el mot derivat *conglatada* amb el sentit de 'borrasca de neu, calamarsada': «aleshores arribaren dels còrrecs de la muntanya cabrades d'isards, molls i esparverats, vacades desencadenades, ramats i més ramats, rodolant de dalt del Puigmal, amb els pastors i els gossos que fugien de la *conglatada*», però és evident que hauria hagut d'escriure *conglatada*, puix que és derivat col·lectiu de *conglat*, i estretament relacionat amb el cat. ant. *conglap* i l'oc. clàssic *conglapi*. Precisa el sentit Mn. Pascual: «neu mig fosa, que forma un barreig d'aigua i neu, quan deixa de fer *llimpa*; tres estats de la neu: *llimpa* de glaç, *llimpa* de neu (gelada sens cristallitzar) i *conglat*: quan es fon, vessant aigua, però en resta encara part de no fosa» (1977).

En efecte G. Colon va documentar molt bé un mot *conglap* en la nostra llengua antiga (*EstRamon* III, 231-5) amb un valor com el de l'oc. clàssic *conglapi*. Vacillava ell entre dues etimologies: un encreuament dels ll. CONGELARE amb LAPIS 'pedra', o bé un derivat de *clap* amb prefix CON-. A part que tals combinacions —jocs de lletres més aviat que de mots— no poden convèncer ningú, és clar que la mera existència de *conglat* i *conglatada* s'oposa a aquests jocs de paraules, i d'altra banda la -p- intervocàlica de LAPIS no pot explicar la -p- sorda de l'oc. *conglapi*, ni la terminació en *-i* és tampoc compatible amb la terminació *-ide* del ll. LAPIS, *-pidis*: el resultat a esperar d'aquest seria en *-abe* i no pas *-api*.

Quant a *conglapi*, si bé només el coneixem per Raimbaut d'Aurenga, podem sentir-nos molt segurs pel fet d'aparèixer sis vegades seguides en un dels poemes cabdals i més coneguts d'aquest gran trobador, mestre del «trobar clus», *Er respian la flors enversa*, en què es descriu l'efecte de la natura encantada per la glaçada en el cor de l'hivern. El mot va rimant, en les estrofes consecutives, amb si mateix, alternativament *conglapis* (nomin. sing. o acus. plural) i *conglapi*, segons l'artifici d'aquesta cançó, en què en les sis còbles, alterna en un vers mateix —o sigui en els versos homòlegs de cada una— una forma gramatical amb una altra del mateix mot: *tertre/tertres*, *enversa/enverse*, *joy/joys*, etc. En les dues primeres aparicions el sentit és 'gebre' o 'bloc de glaç caigut en ter-